

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
 Nyitótér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Apponyi Jásberényben.

Debreczen, szept. 25.

Gróf Apponyi Albert beszámóió beszédét épen oly nagy érdeklődéssel várta az ország, mint a Tisza Kálmánét. Mint Apponyinak minden beszédét, úgy a jásberényi beszámólót is, a kifejezések korrekt választékossága s bizonyos elvi magaslat jellemzi, melyről a kevésbé szakavatott is azonnal észreveheti a szónok fennkölt idealizmusát. Itéleteiben elegánsnyugodtság észlelhető s a mindennapi élet kérdéseiben is mindig filozófiai általánosításra törekszik.

Belépését a szabadelvü pártba politikai elveinek a Széll Kálmán kormányának elveivel mindenben megegyező azonosságával indokolja, melylyel a belügyi reformok kérdésében, tehát a közigazgatásra vonatkozólag is megegyezik.

Majd önérzettel hivatkozik az interparlamentaris békekongresszus alkalmával kifejtett munkásságára s a magyar sajtó munkásait megérdemelt dicséretben részesíti, a miért a béke ideálját oly odaadással szolgálták s a dicsőség babérját magától szerényen elhárítva, azt a magyar sajtó munkásainak nyújtja.

Áttérve az osztrák zürzavar jellemzésére, mely esetleg új problémák elé állíthatja az országot, a

vámszövetség és az új kereskedelmi szerződések által új feladatok megoldásának szükségét látja s azon feltűnő kijelentést teszi, hogy ezen kérdések, valamint a csak per tangens említett többi aktualis kérdések tárgyalásában is részt kíván venni — *akár a kormányt támogatva, akár ha a körülmények ismét oda terelnék, az ellenzék padjain.*

A mivel a kormány álláspontjától eltérésének lehetőségét kifejezetten fentartani jónak látta. És itt az ellenzéki pártállással szemben a magyar politikusok legnagyobb része által nyilvánított tulságos idegenkedést emeli ki. E pontnál megjegyezzük, hogy a szabadelvü politikusok idegenkedést a szünet alatt és azelőtt is csupán a néppárti ellenzékkel szemben tanúsítottak, míg ugyanez a közjogi ellenzékkel szemben meg nem állapítható. A néppárt irányában kifejezett idegenkedése pedig a szabadelvü politikusoknak tulságosnak nem mondható és teljesen megfelel a néppárt viselkedésének.

Mint azt Apponyitól várni lehetett, a hatvanhetes közjogi alap fentartását szükségesnek s annak lazítását károsnak tartja, de kijelenti, hogy amennyiben e viszony az osztrák separatistikus irányzat folytán revízió alá kerülne, ennek

iránya Magyarország függetlenségének teljesebb érvényesítése lehet. Ugy véli azonban, hogy a „szűkebb kapcsolat” elve, mely alatt nyilván a tiszta personal-unio érthető az országban számbavehető képviselőkre nem fog találni, vagyis a hatvanhetes közjogi alapot a Deák Ferencz szellemében minden körülmények között fentartani óhajlja. A közjogi alap fentartását pedig indokolja Magyarország politikai helyzete, melyet a monarchiában magának kivivott, ő lévén a monarchia fentartó oszlopa és Európa békéjének biztonsága. Függetlenségünk megóvása tehát fényesen beigazolta jogosultságát, mert a nélkül ma a monarchia teljesen a szétzüllés veszélyének volna kitéve. Tehát a lehetőség legszélsőbb határáig kell elmennünk a közjogi alap fentartásában. Azonban épen önállóságunk kidomborításánál ki kell küszöbölnünk mindent, a mi a magyar nemzeti eszme és önérzet föltétlen tiszteletével össze nem fér s ennek érvényesítését a jelenlegi kormánytól bizalommal várja,

A párisi kiállítást Apponyi Magyarország és a magyar kormány kiváló sikerének jelenti ki, mely által Magyarország tekintélye, prestizse a külföld előtt eddig nem ismert mértékben emelkedett s örömmel konstatálja, hogy az or-

TÁRCZA

A nő védelme az utczán.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

A moderna társadalmi élet sok különlegessége közt, mint árnyék, a kor festéséhez tartozik, hogy a nő minél több szabadságot élvez, annál inkább védelemre szorul.

Hogy ne tudományosan, — tehát unalmasan — legyen körül írva: — a sok udvarlónak sok kísértés a következménye.

És a XX-ik század küszöbén a nagyvárosi étellel együtt jár, hogy a nő védelemre szorul az utczán, ezer és ezer szabadon mozgó embertárs közt, akkor, a midőn a nőemancipáció minél több jogot kíván biztosítani a nőnek.

A kenyérkereső kisasszony, a nagyvárosok aszfaltjának ez a modera disze együtt látható azon, a kenyérét kereső kisasszonnyal, a ki a modern aszfalt-élet szemtje.

Amaz van, mert a szükség úgy rendeli emez szükséges rossz, tehát van. A nők védelme ott kezdődik, hogy ismerje fel minden ember az utczán, az életben, a nap sugarában és a villanyfény világánál, hogy ki a nő és ki a senki?

Ne ijedjünk meg attól, hogy mindjárt

a legkényesebb részét látjuk a kérdésnek, mert az efféle álszemérmeskedés az oka sokszor annak, hogy az ember fél valamitől, de nem mer szólni, — tehát tovább fél.

Végre is ki kell menni az utczára annak, akinek a megélhetése úgy hozza magával, — de ki kell menni annak is, a ki csak sétára használja a járda szalagját. És a tisztességes nő hányszor van olyan szemérmetlen nézésnek, kinézésnek, hogy ne fokozzam tovább, lenézésnek kitéve, mely a föltűnő észrevétel megkülönböztetésének van szánva?!

A modern férfiak — és pedig nem mindig a fiatalabb nemzedék — olyan közönséges vásárnak tekintik az utczát, a hol nem csak azt láthatja meg az ember, a mire egy egész életen át szüksége van, hanem a mindennapi élet szükségleteinek rövid beszerzése is itt kell, hogy történjék.

Nem egyszer föltűnt már az idegennek, különösen a németnek, hogy Budapest (utána a vidék kisebb-nagyobb Mucsái,) sokkal Párisabb Párisnál az utczai élet erkölseit illetőleg, vagy méginkább keletibb a legsötétebb keletnél.

Hogy ez a piaci vásárja a megélhetésnek, börsége az erkölcsnek és a tisztességnek, kint lebzsel az aszfalton, az erkölestelen

dolog, de nem tehetünk róla. Mindenki nem hordhat a zsebében erkölcsi bizonyítványt, melylyel a korzóra léphet.

Hiszen a szabadság az a sajátságos valami, a mely — mint az éltető napfény, — kicsalja a buzavetést, a virágos legelőt, a fák lombjait, hogy diszeül és hasznára legyenek a világnak, de megtermi a bozótot, a bogáncsot és a laput is.

A tisztességes nő, mikor az utczán elhalad, minden művelt ember erkölcsi védelme alatt áll. Senkinek hozzá közeledni, megszólítani, sőt tisztességtelennül reá nézni sem szabad, mert az egyéni szabadság korlátozása, bárki az ellen vét. Épen így a férfi is, de mert erősebb individuum, megvéde önmagától van. Egyetlen férfi emberhez sem lehet közeledni sem szóval, sem köröleg, sem támadólag, ha csak az érintkezésre engedelmet nem ad. Miért volna tehát a nő — épen védtelen és gyöngédebb állapotánál fogva az, — a ki közpréda legyen, bármikor, bárki által, büntetlenül, vagy enyhébben-jogos megtorlás nélkül megközelíthető?!

Mert épen ebben sarkallik a nő utczai védelmének társadalmi elvi kérdése. Az a valaki — legkevésbé a férj, hiszen Ő ilyenkor nem szokott jelen jelenni — a ki akár

szág külügyeinek vezetése oly kezekben van letéve, melyek legmegbízhatóbbak.

A külügyi helyzettel szemben sajnálattal emlékezik meg az ország belügyi helyzetéről, mert úgy tapasztalja, hogy a társadalomban az egyensúly meg van zavarva s a gazdasági és erkölcsi bajok számtalan jeleivel találkozunk. Sajnálatlaltal jegyezzük meg e helyen, hogy Apponyi e bajok eredetéről, okáról s azok orvoslási módjáról nem nyilatkozik. Épen azt vártuk tőle leginkább, hogy közgazdasági és társadalmi súlyos helyzetünkől a kibontakozásra meg fogja mutatni nekünk az utat, vagy legalább fényes elméjével bevilágít helyzetünk sötétségébe, mely fény mellett megtaláljuk a bajok forrását. Apponyi azonban e legfontosabb kérdésnél programot egyáltalában nem nyújt, azonban teljes lojalitással a kormányra bizza magát, mely meg fogja találni a bonyodalmakból kivezető vezérfonalat.

Erőfokozás és erőegyesítés felé kell törekednünk, mondja Apponyi, de hogyan?

Minden társadalmi tényező érezze — ugymond, — hogy szabadon és az államnak teljes jóindulata és támogatása mellett fejlődhetnek; de érezze azt is, hogy fejlődésének irányt szab a nemzeti egység törvénye. Minden igazságos törekvést meg kell engedni, mert véleménye szerint mindig a jogosult kívánságok teljesítése adott legtöbb erőt jogosulatlan követelések visszatartására.

Ez a felekezeti surlódások és gazdasági érdekharcok lecsendesítésének helyes politikája. És visszatartat minden oly törekvést, mely

a felekezetektől ered burkolt politikai cél, gyűlölködés vagy irigykedés terjesztése érdekében, ami úgy látszik nemcsak a néppártnak hanem a többi felekezeti vállalatoknak is vétóul kíván szolgálni. — Ily szempontból tekintve a szövetségi eszmét is felkarolándónak tartja a kis existenciák gazdasági erejének növelése végett, mely véleményre valószínűleg a miskolci kereskedő kongresszus elfoglalt ismeretes álláspontja a fogyasztási szövetségekkel szemben, adott alkalmat.

A magyar nemzeti politika vezéreszméjéül ugyanazt ajánlja Apponyi, mint a Széll Kálmán kormánya fennállása óta követ. A személyes és politikai szabadság biztosítása községi, törvényhatósági és állami téren ebben áll a magyar nemzet legfőbb vonzó ereje, mely saját körében meg fogja tartani nem magyar ajku polgárait is. És a nemzetiségi izgatásokkal szemben a kérlelhetlen szigor követendő, mely alkuvást nem ismer.

Mindezek megvalósítására nagy erőre van szüksége a kormánynak s a pártnak, mely e politikát támogatja, de szüksége van az ellenzéknek s a tisztességes viszonyra a kormánypárt és az ellenzék között. Az erők összegyűjtésének ezen szükségérzete vitte be a volt nemzeti pártot a szabadelvű pártba s itt szükséges, hogy feledve a multak ellentéteit és keserűségeit a netán még fennálló eltéréseket kölcsönös nyíltsággal egyenlítőjük ki.

Apponyi beszámolója bizonyára nagy hatással lesz az ország közvéleményére s nagyban hozzájárul ahhoz, hogy amennyiben még némi ellentét volna a volt nemzeti párt

tagjai és a szabadelvű párt között, a kölcsönös megértés mellett elismuljon s a szabadelvű párt a maga erejével győzelmesen végezhesse azokat a feladatokat, melyek a magyar nemzeti egység megteremtése céljából előtte állanak. — Apponyinak ezért hálával tartozik a szabadelvűpárt s mi elismeréssel hajtjuk meg előtte lobogónkat.

Egy hang az országos tereferéhez.

Debrecen, szeptember 24.

Hát miért csak épen, hogy ez a három miniszter utazik: Wlassits, Darányi és Hegedüs? E felett a nagy probléma felett tőri most a fejét az ország közönsége. A fővárosban, a megyékben; szabad királyi és rendezett tanácsú városokban, nagy községekben és kis községekben, kaszinókban és kávéházakban; vasuti vonatokon és hajókon; zsurokon és családi körökben, szóval nincs olyan helye az országnak, hogy ahol három politizáló ember megfordult, szóba ne került volna a miniszterek utazása, kivált mióta Hegedüs Sándor csapott föl harmadiknak.

Valóban, hogy restelkedve világosítjuk föl az igen tisztelt politizáló közönséget a miniszterek utazásának célirányossága felől, mert lehetetlen, hogy ne tudnák, de mert úgy tesznek, mintha nem tudnák s mert ezen utazásokról, mint emberi kicsinyes hiúságokról és gyarlóságokról beszélnek, kénytelenek vagyunk még tágasabbran nyitni a föltárt ajtót és rá mutatni a mindenké által már is ismert azon okokra, melyek a miniszterek utazásának előidézői. A miniszterek ugyanis azért utaznak, hogy?.. Hogy személyesen lássanak, tapasztaljanak és meggyőződjenek arról, amiről meggyőződniük szükséges.

Azt is a közvélemény tévedésének tartjuk, hogy az utazó miniszterek közé csakis három minisztert sorozhatnak, névszerint Wlassitsot, Darányit és Hegedüst. Pedig tudunkkal valamennyi miniszter utazik, ha az utazásra szüksége van. Ahol például törvényszéki palotát építenek oda leutazik az

csak lovagiasságból, akár fölhívásra védelmére kél a megtámadott tisztességes nőnek, e védelmezés által erkölcsi és társadalmi kötelességet teljesítve, felelősségre vonható-e; világosabban kifejezve: ezért lovagias elégtételre szorítható-e?

Nem került még semmiféle társadalmilag elismert vagy el nem ismert fórum ítélete alá (a legutóbbi becsületbírósi határozat elvi kijelentést nem hozott), hogy a lovagias elégtétel szükségzerű következménye-e az esetleges agresszív védelemnek? Magyarán mondva, a rögtöni tettleg bántalmazás, mint a nő tolatkodójának szükségzerű elriasztása olyan cselekedet-e, amiért még a védelmezőnek kell esetleg párbajban helyt állani?!

Általános lovagias és férfias felfogás, hogy a tettleg bántalmazást vérrel mossa le a férfi. A mi a modern gyakorlati életben a legtöbb esetben úgy megy ki, hogy a pofon után 2-4 lyuklövés következik a levegőbe és a böcsület meg van foldva.

Ez a bizonyos pofon, mely a nő illetéktelen erkölcsi inzultálására megtorlásul következik, talán még sem olyan pofon, mint más; nem pedig azért, mert lovagias sértődésnek lehet csak következménye a lovagias elégtétel. A mikor egy ur kocsismódra indokolatlanul olyannak tekint egy védtelen

nőt, midőn egyedül megy, a milyennek nem szabad, sőt erre a föltevésére cselekedet következik, mert megszólíttatja, — akkor jogszerint részesül kocsis modoru retorzióban.

Tehát ezért a tettleges bántalmazásért nem jár lovagias elégtétel.

De van a dolognak egy „de“ kezdésű következménye. A társadalmi bevett fölfogás szerint a kért elégtétel megtagadása, tettleges sérelem után, ha az pláne becsületbírósi határozattal helyesnek deklaráltatik, úgy nevezett disqualifikálás, tehát erkölcsi halál szokott lenni. Azért csak ebben az esetben tagadható meg az elégtétel, de ez precedens nem lehet.

Most szinte hallani lehet egy egész sereg párbajhiéna kardesörtetését, fölszisszenését és elszörnyűködését amiatt, hogy ilyen különös véleményt egyáltalában megtűr a papír.

De — és itt következik nem a lovagiaskodó utczeni becsület, hanem a morál ellenvetése — lehet-e elégtételadásra, tehát élete és testi épsége veszélyeztetésére társadalmi uton kényszeríteni valakit, a ki erkölcsi önvédelmében kényszerült tettlegességre? Mert az az ütleget vagy pofon úgy tekintendő, mintha a nő maga adta volna, csak azért helyettesítetik, mert a nő gyöngye keze elég-

telen testileg arra, hogy egy társadalmon kívül álló tendenciájú támadásra méltó feleletet adni képes legyen.

Az erkölcsi támadást intéző férfi ezen támadó cselekvése a lovagias társadalom keretén kívül áll, tehát annak a következményét is azon kívülállóság kell elviselnie. A mint nem vesz egyetlen párbajhős sem lovagias elégtételt azért, ha egy cseléd, egy paraszt, egy részeg által inzultáltatik, ez mind „vis major“ esetének tekintendő s következményei nincsenek, — miért lenne tehát olyan cselekménynek, amelynek elkövetésekor maga lépett ki a társadalmi konvencziák keretéből?!

Hiszen az a bizonyos egy ur, ha mérenylete véletlenül nem egy gyöngéd idegzetű uri nő, hanem egy jól öltözött olyan valaki ellen van intézve, aki — nem konvencziálván neki az ügy — jól összeremtetézi az illetőt, sőt tán napernyőjével vagy nem kicsi kacsócskájával meg is érinti a bajuszát: bizonyára lapítani fog és nem kér — mert nincs is kitől.

Miért legyen hát a tisztességes nő vagy következményeiben annak férje és védelmezője hátrányosabb helyzetben a támadással szemben — amannál?

Végül a legnagyobb ellenvetés az

igazságügyi; ahol dohánygyárat építenek, oda leutazik a pénzügyi; ahol hadapród iskolát építenek oda leutazik a honvédelmi; ahol megyeházat építenek, oda leutazik a belügyi; ahol nagyobb szabású iskolát építenek, oda leutazik a közoktatásügyi; ahol csatornáznak, vízszabályoznak, vízcselezésközlát, szőlőtelepet, földművelési iskolát, mén-telepet sat. létesítenek, oda leutazik a földmívelési; ahol pedig háziipartelepek, más egyéb ipartelepek, gyárak, kereskedelmi, közlekedési sat. igények kívánják oda leutazik a kereskedelmi miniszter.

Ha egyik miniszter többet utazik mint a másik, azt bizonyosan ő fogja tudni, hogy miért teszi; de hogy azért tegye, amit neki a nagy közönség szögyáraiban imputálnak, azért bizonynyal, hogy legkevésbé teszi. Azt az olyan nagyon emlegetett tömjénezést, bankettirozást, hizelgést megunja ám az ember nagyon hamar, mint mindent, a mi kényelmetlenséget, alkalmatlanságot és hasztalan időpocsékolást okoz neki. Azt a tömjénfűstöt, pezsgőzést, hizelgést stb. csak mi szegény lateinerek becsüljük olyan nagyra, mint a cigány a hájas piritóst, mivelhogy nem igen volt része benne, de akinek annyi tömjént kell szagolni, mint egy miniszternek, pláne ha még ideges ember hozzá; pezsgőt inni, ha nem szokta a szeszes italt és hallani azt a sok üres frázist, — annak bizony nem lehet nagy épülésére, könnyen megérthető. Miután pedig éppen Hegedüs Sándorról van szó, hát ha valakiről, róla bizonynyal el lehet hinni, hogy az elmondottaknak éppenséggel nem barátja.

Hegedüs Sándor tettvagyó ember. A publicista terén, a parlamenti élet terén, s hozzá tehetjük még: a magán élet terén, megmutatta, hogy mit tud. Hát hogy a miniszterséget azért vállalta volna, hogyne akarja megmutatni? Ez a feltevés roppant inkonzekvens föltevés lenne. Sőt ha egy ilyen tetteire és ambíciója ember egy ilyen nagy hatáskörű szerepre vállalkozik, föllehet róla tenni, hogy nem kicsinyebb, hanem nagyobb szabású czéltől teszi és meg akar annak felelni.

A Hegedüs Sándor utazásának éppen e czélhoz szabott értelme van. Tisztában akar lenni azzal, amibe bele fog. Teljes tájékozottságot akar szerezni magának. Tudni akarja az igényeket, a szükségeket, a kivihető és kivihetlenségeket és nem akar kivihetlenségekbe avagy nem szükséges

hogy mindez csakis akkor igaz és áll meg, ha a nő részéről semmi aktív cselekedet, sem készakarva, sem akaratlanul nem történt. Mert a nő mindenkiféle nő és hiu, — szinte élethivatása, hogy tessék.

Ez a tetszeni vágyás aztán nemcsak a családban, nem csak arra illetékes és jogosított férfi lényekkel szemben is szokott megnyilatkozni, hanem nyilvános helyeken, főképen az utcán.

Maga a kaczer öltözködés, a viselkedés sokszor olyan, hogy előre kizárja a későbbi retorziót. Nálunk pedig — ezalatt Budapest és a kis Mucsák is értendőnek — általánosságban sok olyan viselkedés látható, igen gyakran csak hiúságból, egyéb mellékczélzat nélkül a mi tisztességes (!) nőink részéről, a mit a modern Babylonban, Páris Boulevard élete nem képes produkálni.

Ezért vagyunk mi Párisabb Párisnál és keletebb minden keletnél.

S ha a nőt védeni kell az utcán, kezdjék meg a védelmet maguk azok a nők, a kik védelemre szorulnak.

Az én fejemet pedig verjék be mind-ezekért kövel, hadd bizonyosodjam meg róla, hogy mennyire igazam van.

Calmus dr.

munkába fogni. És ez az öntájékoztató nem történhetik meg csak személyes meggyőződés után.

Boesánatot kérünk! Megvagyunk győződve, hogy ezt tudni méltóztatnak mindannyian, de mert a közvélemény szereti olykor a tereferét is, a tereferéhez egy hanggal hozzá járulni mi is bátrak valánk.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, szept. 24.

Az eddig adott válaszok mind arra vallanak, hogy a hatalmak egyetértőleg és közös elhatározással akarnak eljárni Kínával szemben. Anglia kivételével, mely még most sem adott választ, a többi hatalom meglehetősen tetszéssel fogadta a német javaslatot, mely végeredményében nem más, mint Delcassé francia hadügyminiszternek a belga kormányhoz intézett jegyzéke a békeföltételekről. Anglia válasza is, mint az Salisbury lordnak a választóihoz intézett nyilvánosztatából is kitűnik, szintén beleegyező lesz.

Egyedül Amerika adott elutasító választ, bár udvarias formában s egyuttal megokolja, hogy miért nem járulhat hozzá a német javaslatához.

Egy kölni távirat mondja:

A Kölnische Zeitung jelenti: Hír szerint a washingtoni kormány válaszában az a törekvés nyilvánul, hogy a kínai vezetők megbüntetésének kérdésében a kínai kormány iránti elnéző bánásmódot juttasson érvényre. Téves volna ebből az engedékenységből azt a következtetést vonni, mintha az amerikai érdekek kevésbé gondos oltalmat igényelnének, mint a többi nagy, civilizált népek érdekei. Ugy az amerikai kereskedelmi érdekeknek, valamint az amerikai részről erősebben mint más nemzeteknél előtérbe lépő hitértési tevékenységnek megfelelően s kínai nvar vétkes tanácsadóinak példás büntetése. De Amerikát engedékenységre kényszeríti a helyzet kedvezőtlenége, mely a Fülöp szigeteken a Kínába küldött csapatok távozása után érhetővé vált. A hatalmak működésére nézve Kínában nem tesz különbséget, vajjon Amerika továbbra is közreműködik-e vagy sem. Mindenesetre elég erő marad rendelkezésre, hogy a civilizált nemzetek által követelt elégtételt elérjék.

Amerika tehát kivonja magát a német tervezet végrehajtásának következményeiből. De nem csak ez elől akar kibujni a washingtoni kormány, hanem teljesen eláll a további közreműködéstől. Mert hiszen a nyilatkozat végén érvényesülő rezignáció mi egyéb lenne, mint lemondás, elszakadás?

Abban teljesen igaza van a washingtoni nyilatkozatnak, hogy a hatalmak működésére Amerika további közreműködése nem tesz különbséget; de esetleges komplikációk esetén Amerika ismét mereven meg fog tagadni minden segélykeziót éppen akkor, mikor Amerika érdekei forognak kockán.

Eddig Anglia és Oroszország válasza a német jegyzékre még nem érkeztek meg, ellenben megérkezett Franciaország válasza, mely teljesen hozzájárul a német javaslatához. Ezt eleve fel lehetett tételezni, mert Delcassé egy már előbb közzétett táviratban oly álláspontot képviselt, melynek alapvonalai teljesen egyezők a német jegyzék álláspontjával. Éppen úgy hozzájárultak a német javaslatához a hármasszövetség hatalmai is.

Az orosz ajánlat sem késhetik sokáig. Bár már eddig is nyilvánvaló volt, hogy Oroszországban kedvezően fogadták a német jegyzéket.

Kínából meg ezalatt a legválságosabb hírek érkeznek, melyek arra mutatnak, hogy a kínai furfang a békeszerzés öve alatt újabb csinyt szándékozik elkövetni.

Li-Hung-Csang azt táviratozta a sanghaji kínai hatóságoknak, hogy Tuannak

és a többi magas kínai méltóságoknak kiadatása képtelenség. **A béke tehát ki van zárva. Kína az egész világ ellen folytatni fogja a végsőig az ellenállást.** Tuan herceget az államtanács fejévé nevezték ki: ez is mutatja Kína háborús szándékait. Kvang-Szut. Junglu tábornok helyére a kínai hadsereg főparancsnokává nevezte ki. Kvang-Szu azt mondta, hogy Wallersee tábornokkal szemben a legnagyobb ellenállást fogja kifejteni. Tartasingot a Kvkug-Si-i kormányzóság birajává nevezték ki. Ez degradálást jelent, a mely idegenbarátságáért érte. Most így előre megbántani nem merik, de ha hivatalát elfoglalta, lefejezik. Ugylátszik, hogy az özevegy esaszárné egészen Tuan herceg befolyása alatt áll.

Bizottsági közgyűlés.

Debreczen, szeptember 24.

Debreczen szabad királyi város törvényhatósága e hó 27-én tartja meg bizottsági rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő:

Ő Felsége a királynak 70 évi születésnapja alkalmából kelt köszönő kézírata a város közönségének tudomására hozás végett a m. kir. belügyminiszter által megküldetvén, — azt a városi tanács bemutatja.

Polgármesteri jelentés az 1900. évi július és augusztus hónapokról.

Magy. kir. belügyminiszter ur leirata, melylyel a városi közgyűlésnek a nyomda fejlesztése ügyében hozott határozata jóváhagyatik, tanácsi előterjesztéssel.

Ugyanaz a kir. gazdasági tanintézetnek a Pallagra kihelyezése czéljából adandó kölcsön fedezése végett kijelölt regale-kártalanítási kötvények feloldatása ügyében.

Ugyanaz a gróf Dégenfeld-téri árusátraknak használati szabályzata és díjtételei ügyében kelt tanácsi intézkedés tárgyában.

Ugyanannak határozata Kálmánczhelyi Mór volt mezőrendőrkapitány és Szathmáry János volt belső állatorvos fegyelmi ügyében.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a debreczen-nagyvárad villamosvasútra adott előmunkálati engedély meghosszabbítása tárgyában.

Nagyvárad sz. kir. város átirata a bécsi községtanácsnak ama határozatából kifolyólag, melyben kimondotta, hogy hivatalos átirataiban a magyarországi helyneveknek német neveit használandja.

Csanádvármegye törvényhatóságának átirata a koresmai hitel korlátozása tárgyában a m. kir. igazságügyminiszter urhoz intézett feliratának pártolása iránt, tanácsi javaslatl.

Hevesvármegye törvényhatóságának átirata a boritaladó tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának hasonlított felirattal való támogatása végett; tanácsi javaslatl.

Ugyanannak valamint Szilágyvármegye és Nagyvárad törvényhatósági városnak átirata az olasz borvám felemelése tárgyában, a képviselőházhoz intézett feliratuknak pártolása iránt; tanácsi javaslatl.

Szatmár-Németi sz. kir. város tanácsának átirata az új szőlők 10 hectoliterig terjedő termésének teljes adómentessége tárgyában.

Maros, Torda és Kolozsvármegyék átirata a hazai ipar védelme tárgyában a magyar országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt; tanácsi javaslatl.

Egy rendőrfogalmazói és egy számvevőszéki számtisztai állásának választás utján betöltése.

M. kir. belügyminiszter ur leirata, melylyel a közvilágítás házi kezelésbe vétele ügyében hozott közgyűlési határozatot és ugyan e czélból alkotott szabályrendeletet jóváhagyja, — tanácsi javaslatl.

Az ág. hitv. ev. egyháznak iskolai segély iránti kérelme; tanácsi előterjesztéssel.

Az izraelita hitközség iskolai segélyt kérő folyamodványa; tanácsi javaslatl.

A görög katolikus egyház iskolai segélyt kérő folyamodványa tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés a lelenzházzal kapcsolatos gyermekvédő-egyesület védnökségének a város által elfogadása tárgyában.

Ugyanaz a lelenzház létesítéséhez 20.000 koronával való hozzájárulás iránt.

A folyó 1900. évi július 31 én tartott számonkérőszék jegyzőkönyve bemutatattik.

A közigazgatási bizottságnak a folyó 1900-ik év I-ső feléről szóló évközi jelentését a városi tanács bemutatja.

A debreczeni ipartestület kérvénye az 1898. évi XXIII. t.-cz. szerint alakult „debreczeni ipartestületi hitelszövetkezet“ kültagjai közé kamatozó üzletresznek jegyzése által való részvétel iránt: tanácsi javaslattal.

Két városi adóvégrehajtó segély iránti kérvénye, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés Debreczen szab. kir. város házipénztárának s az általa kezelt alapoknak 1900. évre szóló költségelírányszata megállapítása iránt.

Az 1901. és 1902. évi utadó költségelírányszat; tanácsi javaslattal.

A városi nyomda 1898. évről szóló számadása bemutatattik, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az epreskerti fakraktárnak 1809. évi számadása felülvizsgálása tárgyában.

Ugyanaz a közkórházi pénztár és ügykezelés megvizsgálásáról.

Ugyanaz a volt főiskolai tüzoltó társulat utolsó tagjai 20 éves találkozásának ünnepélyére kért segély adása tárgyában.

Ugyanaz a görög katolikus egyház részére ideiglenes templomhely kijelölése tárgyában.

Ugyanaz az ének- és daltársulatoktól az országos színész nyugdíjalap javára szedendő díj megállapítása tárgyában.

Ugyanaz a zálogüzletek kamatainak leszállítása ügyében.

Posta József és nejének, továbbá Burai János és nejének és Zsom Józsefnek vett tanyabirtokaira tulajdonjog bekebelezési engedély iránti kérvényeik; tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az 1900-ik év II-ik negyedéről szóló állategészségügyi jelentés tárgyában.

Knoll Rudolf debreczeni lakosnak honosítása esetén a város községi kötelékébe felvételének kilátásba helyezése iránti kérvénye; — tanácsi javaslattal.

Özv. Rátonyi Tamásné volt rendőr özvegyének segély iránti folyamodványa.

Özvegy Dömsödy Györgyné kegydíj iránti kérvénye.

A római katolikus egyházközségi bizottság kérvénye építkezési vonal megállapítása tárgyában; tanácsi javaslattal.

Dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány kérelme 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

Orosz László rendőrfogalmazó kérvénye szabadságolás iránt; tanácsi javaslattal.

Borus Béla írnok kérelme szabadságolás iránt; tanácsi javaslattal.

Wawra József állatorvosi oklevelének kihirdetése.

Bába-oklevelek kihirdetése.

A lelőtt vizsgálóbíró.

— szeptember 25.

Lapunk egy táviratában mi is megemlékeztünk arról a feltűnést keltett merényletről, melyet Pancsován Dadics Mita nevű szerb ember követett el Rác Lajos vizsgálóbíró ellen.

Az esetről most a következő bővebb tudósítást vettük:

Rác Lajos vizsgálóbíró, mint rendesen, szombaton reggel 8 órakor hivatalában volt. Valamivel később érkezett oda dr. Gonda Mór törvényszéki orvos is s együtt beszéltek meg egy tegnapi boncolást. E közben

jött be Dadics Mita s kérdezte az első szobában dolgozó Adamovics János aljegyzőtől, hogy itt van-e a vizsgálóbíró?

A dolgába elmerült aljegyző igenlő válaszára Dadics már is belépett a vizsgálóbíró dolgozó szobájába. A bíróság előtt nagyon is ismert Dadics láttára a vizsgálóbíró felállott íróasztalától, mire Dadics bemutatta magát:

— Én vagyok Dadics Mita s ugyanazon pillanatban revolvert rántott s rálőtt Rác Lajos bíróra, kinek a lövés a jobb ágyékába hatolt.

A lövés eldördülésére Adamovics János aljegyző beugrott a szobába, a hol Dadics éppen dr. Gonda Móra fogta a forgópisztolyt. A veszélyt felismerve, Adamovics rávetette magát a füstölő revolvert magasra tartó erőteljes merénylőre. Erre kétségbeesett harez keletkezett az elvetemült merénylő és Adamovics aljegyző között, kinek végre sikerült a revolverét görcsösen szorongató Dadicsot a földre teperni.

A percekig tartó küzdelem közben a meglőtt vizsgálóbíró, kinek még jártányi ereje volt, kimenekült. Időközben dr. Gonda Mór kicsavarta a revolvert a merénylő kezéből, kit Adamovics aljegyző a földön fekvőve lefogott, míg az érkező rendőrség gondjaiba vette.

A súlyosan sérült vizsgálóbírót hordágyon a lakására szállították, hol gondos vizsgálat alá vették az orvosok a sebet. Miután a golyót a kutaszsal felfedezni nem lehetett, Röntgen-sugarakkal fognak az orvosok ma kísérletet tenni.

A gyilkos merénylőt, Dadics Mitát még tegnap délelőtt hallgatta ki Szvoboda Sándor t. rendőrkapitány. Bevallotta, hogy előre megfontolt szándékkal ment a vizsgálóbíró szobájába, de tagadja, hogy meg akarta volna ölni, hanem a lövéssel csak rá akart ijeszteni, hogy ügyei gyors elintézését nyerjenek. A merénylő zsebében egy Vozári János törvényszéki elnöknek címzett 4 oldalas szerb levelet találtak, melyben azt írja, hogy miután dr. Milassin Kálmán kir. ügyészt nem találja, hát a vizsgálóbírót fogja lelőni.

A merénylőt még a tegnapi nap folyamán átkísérte a rendőrség Medzihradszky Mihály h. vizsgálóbíróhoz, ki szokott erélylyel fogott hivatásához.

A sérült bíró állapota, komoly aggodalmakra ad okot.

HIREK.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Gyulai Sándort, a debreczeni kir. ügyészséghez beosztott bírósági joggyakornokot, a debreczeni kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul nevezte ki,

— **A Magyar Tudományos Akadémia** szótári bizottságának előadója és szerkesztője Zolnai Gyula lapunk főmunkatársát Szini Pétert felkérte, hogy e nagy munkában egyes régebbi vagy újabb írók nyelvnek feldolgozásával őt támogassa. Lapunk főmunkatársa, ki e téren már hosszabb idő óta működik, a megtisztelő felhívásnak készséggel fog tenni eleget.

— **Polgár-iskolai tanárjelöltek tanulmányutja.** A budai pedagógium 19. — matematikai szakon levő III éves hallgatója Dr. Kovács János és Dr. Koch Ferenc tanárok vezetése alatt 9 napon terjedő tanulmányutra indult. Körösmező, M.-Sziget a sóbányák megtekintése után gyalog men-

tek át Kapnikra és Felső-Bányára. Az 54 kilométer utat 2 nap alatt tették meg. Úgyetlen vezetőjük miatt egy éjjelt az erdőben töltöttek. Városunkba 23-án este érkeztek. A város vendégei voltak. A vasutnál Roncsik Lajos tanácsos fogadta őket. Más nap megézték a főiskolát, annak könyvtárát és gyűjteményeit. Dr. Bartha Béla igazgató szívélyesen fogadta őket s az összes nevezetességeket Kovács Lajos tan. képző igazgató, Orosz István és Török Péter tanárok vezetése alatt részletesen és alaposan megtekintették. Megnézték a Kereskedelmi Akadémiát, hol Bayer Ferenc, a Gazdasági tanintézetet, hol Kerpely Kálmán igazgató fogadta és kalauzolta őket. — Szükszay Gyula a Margit-fürdő tulajdonosa szíves vendégszeretettel mutatta be a szép Margit-fürdőt, a hol a növendékek a fáradalmak után üdítő fürdőt vettek. — Délben az Országos Tanítói Árvaház igazgatója látta kedves vendégül őket, honnan Kerpely Kálmán gazd. intézeti igazgató vezetése mellett a Pallagra mentek ki s annak nevezetességeit tekintették meg, nem győzvéen dícsérni és magasztalni a látottakat, melyekhez a szakszerű magyarázatokat maga az igazgató. Raab intéző és Vitz főkertész adták. Különösen tetszett nekik a dohánykísérleti állomás, mely egyedüli a házban. — Hétfőn a Hortobágyot tekintették meg, a mely ragyogó fényben uszott s tündérszép déli bábujairól legnagyobb elragadtatással beszéltek s este 10 óra 27 perczkor utaztak haza kedves emlékekkel, nem győzvéen magasztalni és dícsérni Debreczen város és a debreczeniek szíves vendéglátását. — Itt létük alkalmával tisztelegtek Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urná is, ki lekötölező szíves-séggel fogadta tisztelgésüket.

— **A szabadkai ev. ref. templom fölszentelése.** A szabadkai evangélikusok új templomát vasárnap szentelte föl Sárkány Sámuel püspök. Az ünnepélyen jelen volt Zsilinszky Mihály államtitkár, Baltik Frigyes püspök, Schmausz főispán, Vojnich Sándor és Vermes Béla orsz. képviselők, stb. Az ünnepélyt követő diszebeden a katolikusok kivételével az összes felekezetek papjai megjelentek.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A debreczeni ügyvédi kamara 1900. október 14-én d. e. 10 órakor Debreczenben, a kamara tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet ügyében előterjesztendő állandó bizottsági és választmányi javaslat. (E javaslat, az arra vonatkozó iratokkal együtt, a kamara hivatali helyiségében előzőleg megtekinthető)

— **Véres kardpárbaj.** Szeged társadalmát véres kardpárbaj tartja izgalomban. Ezzel egy régen huzódo ügy nyert elintézését. Herczeg Soma kereskedő ugyanis még a nyár folyamán sértő nyiltéri közleményt tett közö Békefi Antal, a „Szegedi Napló“ szerkesztője ellen, mire a szerkesztő Csernovics Agenor főmérnök igazgató és dr. Ujj József ügyvédet bízta meg ügye elintézésével. Ezek aztán becsületbírósgót kértek Herczeg ellen, úgy hogy hosszadalmas tárgyalás után a becsületbírósg most mondta ki, miképen Herczeg lovagias elégtételadásra képes. Tegnap folyt le ennek alapján a szegedi vívőegylet helyiségében a kardpárbaj. A felek rendkívül hevesen támadtak s Békefi a második összecsapásnál súlyosan megsebesítette Herczeget, kinek sebe a homloka kezdetétől szemén és orrán keresztül nyulik. Másik sebesülést jobb kezefőjén kapott Herczeg. Békefi kicsiny horzsolással került ki a páros viadalból.

— **Ékszer becslés nem ipar.** Egy elsőfoku iparhatóság F. S.-t az ékszerbecslésnek iparigazolmány nélkül üzése és jogosulatlan cím használata miatt (1884. XVII. t. cz. 4., 58. §§.) megbüntette. Fokozatos felebbezés folytán az igazságügyi miniszter ez ügyben felmentő ítéletet hozott, mert a tárgyak értékének becslése ipari foglalkozásnak nem minősíthető, hanem az a szabad kere-

seti foglalkozások körébe tartozik s így az ékszerbecslésre iparigazolvány nem is adható ki. (38175/1900. sz.)

— **Tanitóválasztás.** A gör. kath. hívek vasárnap választottak tanitót, mivel az előbbi választást az egyházi főbb hatóság nem hagyta jóvá. Most Plesa Ferencz felé irányult a közbizalom, aki eddig Polyána községben volt tanító. A választás egyhangulag történt.

— **Szálloda vendéglő és kávéház.** Eddig azon nem is épen indokolatlan nézet volt uralkodó, hogy azon iparos, aki a szálloda tartására iparengedélyt nyert, a vendéglő és kávéház ipart is gyakorolhatja anélkül, hogy e két utóbbi iparra külön-külön iparengedélyt lenne köteles váltani. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter most e nézetet megdöntötte s f. é. 53955 sz. elvi határozatában — nyilván az ipartörvény 10. §-ban is bentfoglalt megkülönböztetés alapján kimondta, hogy a szálloda (fogadó), vendéglő és kávéházi ipar mindegyikére külön-külön iparengedély váltandó.

— **Borzalmas halál.** Redner Adolj lubellai lakos felesége borzasztó halállal halt meg. Midőn a német-lipcei vásárról megérkezett szekérrel hazafelé ment, egy vásárolt malacz leugrott a szekérről. A kocsis utána akart futni s a gyeplőt az asszony kezébe adta. De alig szállott le a kocsis a szekérről, a lovak megbokrosodtak és futásnak eredtek, miközben a szekér felfordult s a szerencsétlen asszonyt magával vonszolta, kit borzasztó módon szétmarchangolva holtan találtak meg.

— **A zalkodi bűnügy.** A debreczeni kir. ítélőtábla a Bazsó Sándor meggyilkolása bűnügyében vizsgálati fogságba helyezte özv. Bazsó Sándorné és Paraszka Barna felebezését elutasította s a vizsgálati fogságba helyezést helybenhagyta.

— **Halottak feltámasztása.** A profán tudomány beleavatkozik a nagy isteni miniszteriumba és halottakat akar feltámasztani. Egy leMBERGI professzor máris végzett kísérleteket — egyelőre azonban csak döglött kutyákkal. Negyvenegy olyan eb esett a keze ügyébe, a mely fuladás következtében mult ki. A tudós tanár fölívágtá a kutyák szive táját, ritmikus mondásokat végzett a szívvvel, az erekbe hat százalékos sóoldatot vitt és 34 esetben sikerült az állatokat életre hozni. Hosszu ez az új élet nem volt. A feltámasztott kutyák négy-öt óra mulva elpusztultak. Egy kutya azonban teljesen magához tért és évekig élt. A professzor annak a véleménynek adott kifejezést, hogy emberekkel is lehetne valamelyes eredményt elérni.

— **A hentes ipar haladása.** Egy régen tapasztalt hiány pótolására vállalkozott városunkban az előnyösen ismert **Medgyaszai Sándor hentes áru nagykereskedő cég a Dégenfeld téren,** mennyiben áldozatoktól v. ssza nem riadva újabb idő óta egy oly szakembert alkalmazott a ki hosszu évek során át külföldön szerzett tudásával a **legkülönlegesebb kolbászféléket gyártja,** — de oly kiváló gondnal és választékosan, hogy azok **mint hidegfelvágottak bármely inyencz uri ház asztalán is feltálalhatók.** A készítmények izletes volta és tisztán kezeltségéről az ismert cég kezességedik. Ezen házagpótló és örvendetes újítást örömmel adjuk tudomására olvasóinknak.

— **A faluzó levélhordók s a községek.** Ama községek számára, melyeknek postahivataluk nincs, de mégis nagyobb postai forgalmuk van, a kereskedelmi miniszter tudvalevően kézbesítő és gyűjtőjáratok intézményét, vagyis a faluzó levélhordókat rendszeresítette. A belügyminiszter most körrendeletet intézett valamennyi vármegyei törvényhatósághoz, s figyelmeztette őket az új intézménynek a községi hivatalokra vonatkozó szabályaira. A kereskedelmi miniszter ugyanis a kérdést akként rendezte, hogy a községeknek, a községi vagy körjegyzőknek, valamint a portomentességét

élvező egyéb hivataloknak és hatóságoknak szóló, illetve részükéről feladni kívánt hivatalos (portómentes) közönséges és ajánlott posta küldeményeket a kézbesítő és gyűjtőjárat útján díjmentesen kézbesítik, illetve szállítják be a postahivatalhoz, és a községek, vagy más hivatalok, a mennyiben a faluzó levélhordók intézményét igénybe venni óhajtják, csakis hivatalos (portómentes) csomag- és pénzküldemények közvetítése fejében fizetnek a járat fentartási költségeihez való hozzájárulás gyanánt bizonyos mérsékelt összegben megállapítandó évi átalányt. Ennek nagyságát a községek, vagy más hivatalok kérdésére az illetékes postagazgatóság állapítja meg. A belügyminiszter rendeletében kiemeli, hogy elvárja az új postai intézménynek a községek részéről való támogatást.

x **A prágai házikenőcs** orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyuladós sebekenél és daganatoknál, mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladás ellenes, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobb eredménynyel alkalmaztatott, miért is már mindenütt, mint kitűnő házi szert tartják. Ezt Fragner A. gyógyszerész Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható.

x **Feltűnést keltő, szép és divatos uri divat újdonságok** érkeztek a közelgő **őszi idényre, u. m. remek férfi és fiu fehérműek, gallérok, kézelők, kalapok, különleges nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, esőernyők, illatszerek, uti bőröndök stb. Fekete Jakab elsőragu uri divat kalap, fehérmű és cipő fizetése. Debreczen, főtér, kistemplom mellett.**

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A bécsi püspök bérmauton.

Budapest, szept. 25. Hettyey Sámuel pécsi püspök ma Szlavoniába utazott; az egyházmegyéjéhez tartozó községekben bérmaulni fog.

A skuptina egybehívása.

Belgrád, szept. 25. A hivatalos lap közli, hogy a skuptinát december 29-ére (ő-naptár szerint) vagyis 1901. január 9-ére (új-naptár szerint) egybehívták.

Az angol választások.

London, szeptember. 25. Rosebery lord Lambson hajóskapitányhoz, a liberálisok new-castlei jelöltjéhez levelet intézett, a melyben a kormányt élesen bírálja és kijelenti, hogy ez a kormány a leggyengébb mindazok közt, a melyekre emlékszik. Szemére veti a kormánynak, hogy a külügyekben oly módon járt el, — hogy a többi nemzeteket elidegenítette Angliától és hogy óvatosság hiányából és katonai előkészületek elmulasztása következtében az országot oly megaláztatás veszélyének tette ki, a melyhez hasonló a történelemben az amerikai szabadságharc óta nem található.

A perzsa sah nálunk.

Budapest, szept. 25. Nagy diszszel és fényes pompával fogadta a főváros illustis vendégét a perzsa saht, kit ez a fogadás nagyon meglepett. Tegnap egy aristonon ját-

szatott s énekelt hozzá, míg el nem aludt. Ma látogatásokat fogadott s ő is tett látogatást József Ágost főhercegnél.

Leégett színház.

Pétervár, szeptember 25. Jaltából érkezett jelentés szerint az ottani városi színház leégett.

A kínai háború.

— Legújabb táviratok. —

London, szeptember 25. Egy bárkára a boxerek rálóttek s a benne levő keresztényen nőket a partra hurcozták, hol kegyetlenül lemészárolták.

Sanghai, szeptember 25. Tuán herczeg teljesen hatalmában tartja a kormányt.

A délafrikai háború.

London, szept. 25. Roberts lord jelenti Pretériából e hó 24-éről: Plecarev tábornok reggel megszállta Comatipoortot és sok mozdonyt és vasuti kocsit foglalt el. Roberts lord azt jelenti továbbá, hogy 23-án egy bur csapat Erasmus vezetése alatt megtámadta Elandsriver vasuti állomást, de visszavertett. Időközben Paget tábornok elfoglalta a burok táborát és zsákmányul ejtett 2500 drb marhát és 6000 birkát.

Az ellopott Széchenyi-szobor.

Budapest, szept. 25. Szenzációs hír érkezett ma Bécsből Budapestre. A hír szerint elfogták ott Weinberger Fülöp sztoroczkui kereskedőt, kinek lakására érkezett a Budapestről ellopott Széchenyi-szobor. Weinberger azt állítja, hogy a szobrot Budapesten vette tizenöt forintért.

A nótárius.

A faln pennája mindenkor nevezetes ember. Ő a község esze, hát még mi volt egykor, mikor az alvégen, felvégen alig akadt egy-két betüvetőféle. Ma már más lett ebből a jó emberből is, kiforgatták a régi mivoltából.

A zöld zsalus házban, melynek négy ablaka oda nézett először is a rózsás kis kertre s onnét az utcára, ott volt hivatala meg ott a lakása. A panaszos ember meg a tanácskerő rátalált ott mindig a kora reggelen, mikor még a virág fürdött a harmatok könyvében, vagy mikor estenden megszólalt a gulya kolompja. A tanácsot, a szót, meg a vigasztalást még nem pénzért osztá s nagy volt tisztelete a papnál, bírónál, az esküdt embernél s az egész környéken.

Igazi vezére volt a szegény népnek. Rézsese volt örömben, bujában. Vidám lakodalmak nélküle nem multak, mert hát ellensége ő nem vala soha a krisztus vérenek. Viszont a tréfának m sevolt elrontója. Ilyen vala egykor amielőgyzönk.

Megtörtént egyszer, még a német világban, hogy egy Csehországból bekerült beamter, a ki trombitás volt hajdan szülőházában — mondom a „becirker” — erősen zsarolta a népet. A kerületében nem volt egy falu sem, melyre rá nem veté a maga adóját. Bor, buza, egyegy gyenge malacz, tyuk, liba, kácsa a javából a hatalmas férfiú asztalára került. Az udvara tavasszal, ugy nyáron meg őszszel tele volt baromfi-félével. Egyszer ráparancsolt az öreg jegyzőre:

— A kácsáimnak ennivaló kéne. Hallja, maga nótár, holnapra kerítsen.

— Meg lesz, uram, meg lesz — s aztán utána gondolta :

— Nem hizlalsz te abból soha, fiam, kácsát !

A fiatal kácsának — tudvalevőleg — az aludtjével leöntött, csalánnal megkevert buzakorpa a legkedvesebb étke. Ehhez pedig teljesen hasonlít a cseresznyefának fűrészpóra. Ép abból vágatott a fűrészmalmokban három törzsököt a jegyző. Eladó két leánya volt otthon a háznál, a két szép gyermeknek ebből csináltat majd faragott ágyakat, szekrényt és egyebet, mire elröpitik őket más fészekbe.

Kocsira kapott hát s kiment a molnárhoz s négy zsákot jól megtömötött a cseresznyefa piros porával s azt beszállította a „becirker” urhoz.

— No, nagyságos uram, itt vagyok a kácsa-csemege. Csak meg kell öntözni egy kis aludtjével s olyan hatása lesz a hizlalásnak, hogy meg lesz lepetve. (Megüt majd a guta — gondolta magában.)

A kiérdemesült trombitás kegyes vállveréssel bocsjátotta utnak az öreg nótáriust. Aztán hozzálatott egész háza népe a nagy hizlaláshoz. A piros fűrészpórt leöntötték bőven turós tejjel s neki eresztették a ruca-nemzedéket. Azok rárohantak szárnyukat lebbentve, de amint az első falatot kóstolták, többet már nem ettek. Nem ettek másnap, sem negyednap, csak összegubbaszkodva sápoztak nagy keservességgel.

— Mi az ördög bajuk — gondolta magában a derék férfit — hogy így elvesztették egyszerre étvágyuk? — Hopp meg van! Fridolin, te okos ember vagy. Meg kell tömni őket!

Ahány fehéreseléd csak akadt a háznál, az aztán egy szálalig hozzáfogott a kácsatömhöz. Azok, szegény párák bár hogy tiltakoztak, kénytelen, kelletlen nyelték a fűrészpórt.

Másnapra azután meglelt a hatása a nagy hizlalásnak. Ötven darab kacsa gömbbé felfújódva, feküdt egymás mellett dermedt, döglött testtel.

A „becirker” urnak egyszerre valami esett az agyába.

— Ezt a nótár tette! — kiáltott dühösen.

— A kutya rebellist vasra verve hozatom élémbe.

Szőrnyű haragjában a vér elfutotta s aztán odarogyott kimult kacsáihoz. Amire meggyógyult más csillagok jöttek. Magyar ruha, aztán magyar nótá járta; a becirker ur meg elővette rozsdás trombitáját, belefújta buját s minden sátorfástól Csaszlau tájéka felé vette útját.

Az öreg nótárius a jó cseh férfit soha sem feledte. Ha rágondolt néha, hát a kaczagástól köny gyült a szemébe.

TÖRVÉNYSZÉK.

Megölte a pajtását.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Debreczen, szeptember 25.

Tegnap ismét a paraszter hirtelen gerjedelme felett volt alkalma gondolkozni az esküdt bíróságnak. Fiatal legény halálkozott súlyos testi sértéssel vádoltan került ítélkezésük alá, a ki megölte jó barátját, mert az arra a leányra vetette szemét, a kiért az ő szive is perzselő szerelemtől égetően dobogott.

A ki ismeri a mi parasznépünket, jól tudhatja, hogy a legénykori állapot az, melyben legkönnyebben követ el büntetésre méltó dolgot. Olyan szabadosság nála ez állapot, míg bele nem kerül a házasság igájába, hogy nem igen akar magánál nagyobb urat ismerni. Bizony még az édes szüleinek is csak úgy csinýján kell vele bánni, nehogy valami meg nem gondolt zokszóval megkeiserítsék a nyalka legényt.

Nincs az a helység a magyarság által lakott területen, melyben ne lenne egy első leány és egy első legény. Az első leány után rendszeren bomlani szokott a falu összes legénysége; bálókban, más mulat-

ságokban öt szemeli mindenki; boldog, a kivel szót vált, még boldogabb, a kivel tánczol.

Az első legény afféle „legénykirály.” Parancsokat oszt, vezérszerepet visz a legények között. Az ő szava dönt a koremai multságok alkalmával, az ő nótáját huzza a cigány. A többi úgy elhomályosul mellette, mint csillagok sugárzása a feltörő napfény mellett.

Az első legény persze az első leány szereti, azzal a vad, ellenmondást nem tűrő érzellemmel, ahogyan csak romlatlan magyar szív tud szeretni. Az neki élete, boldogsága, szívének megszentelt oltárképe s aki arra emeli szeméit, azt meggyűlöli halálósan, még ha legkedvesebb barátja volt is. Az első legény nem tűr vetélytársat maga mellett s mert még oda nem civilizálódtunk, hogy a parasztleány is párbaít vivjon, úgy segít hát magán, amint elődeitől tanulta. Van tölgybot, ütér-metsző bicska. Elvégzi ez a dolgot nagyon jól!

A szerelemtől elvakított legény nem latolgatja tettének súlyos következményeit. A koremban „enyhítő körülményt” iszik reá. Azután meg mit törődik ő a jövővel, csak vetélytársán kitölthesse bosszuját.

A józsa bíró fia, Mező Lajos is így gondolkozhatott. Első legénye volt a falunak, kit tisztességes szülei istenfélelemben neveltek fel. De az első legénység követelménye nála is magasabb fokra emelte a virtust. A Diószegi Julcsa szép szemei rab-ságba ejtették a szívet; vad, szenvedélyes szerelem öntötte el kebelét s mert Varga Gábor nevű pajtása is szerelmes pillantásokat vetett a szép leányra. Mező Lajos bosszúra gerjedt s meggyűlölte kenyeres pajtását.

Együtt mulattak egyik estén Vargával. Mező később eltávozott s ott hagyta Vargát kinos tépelődésében. Égett a legény szíve, hevítette a titkon forrongó érzés, melynek lángját még hevesebben gyújtotta fel a bizonytalanság.

Nem tudott maradni tovább. Ment, hogy megtudja a valót. Csakugyan ott lesz-e hát az ő jó cimborája Diószegi Julcsáknál. Oda ért a lakáshoz, betekintett az ablakon. Láta, a mit oly nehéz volt látnia. Mező Lajos kedélyesen beszélgetett a szép Julcsával.

Varga lelkébe a féltékenység ördöge lökte hegyes nyilat. Bekiáltott az ablakon a düh lángoló érzetével. Mező erre felugrott a székről, előntötte arcát a harag pirja.

— Hogyan? Hát akad vakmerő, aki a falu első legényét megsérteni merészeli?

Kirohant a szobából s egy vasvillát megragadva fejbeütötte Varga Gábort, aki eszméletlenül rogyott össze. Ez még nem volt elég a dühöngőnek. Kést rántott elő zsebéből s összeszurkálta vele a védtelen legényt, a ki rövid szenvedés után kilehelte lelkét.

Ebben a szomoruan végződött szerelmi ügyben tarott tegnap végtárgyalást a törvényszék, mint esküdtbíróóság.

A fiatal Mező bátor hangon beszéli el az esetet. Azt állítja, hogy részeg volt, amikor a dolog történt, mert sokat ittak. Mikor meghallotta Varga beszédét az ablak alatt, távozásra kérte pajtását, de az sértő szóval vágott vissza. Ez dühösítette fel s nem tudta: mit csinál.

A tanúk is azt vallják, hogy részeg volt a legény, de nem annyira, hogy ne tudta volna: mit cselekszik. Látták a mérkőzést is Mező és Varga között.

Diószegi Julcsa, a ki miatt szegény Varga kora sirba költözött bánatosan vallotta be a dolog történetét. Hasonlóan vallott leánybarátnéja Koroknai Eszter is.

A tárgyalás itt megszakadt s ma folytatták tovább.

Ma a vád- és védőbeszéd hangzottak el, majd az esküdtsek elé tették fel a kérdéseket, mely után az esküdtszék tanácskozásra vonult vissza.

Az esküdtszék Mező Lajost vétkesnek találta a halált okozott súlyos testi sértésben s a verdikt alapját a törvényszék négy évi fegyházra ítélte.

KÜLÖNFÉLÉK.

Titkolt szerelem.

Hóni szeret egy lányt a ifju,
A lány szíve érte ég,
De egymásnak szerelmüket
Nem mondták el soha még.

Azt az egy szót kimondani
Oh mily kinos, mily nehéz,
Ha az utcán találkoznak,
Oly hideg a szem, a kéz...
De az utca két sarkáról
Mindkettejük visszanéz.

* **Mark Twain első hazugsága.** Mark Twaintól, a kitűnő amerikai humoristától új könyv jelent meg ezzel a címmel: „The Man that corrupted Hadleyburg.” Van benne történet, vázlat, utleírás, önleletrajz, beszélgetés, sőt politikai elmélkedés, komoly dolog is, de humoros is. „Az én első hazugságom”, címmel például a következőket mondja el: „Van egy angol barátom, kivel már huszonöt éve ismerjük egymást. Mikor tegnap az omnibusz tetején ültem, egy módosított hazugságot mondtam el neki, mert másformát már nem tudok. Elmondtam, hogy a múlt évben Ausztriában hogyan menekedtem meg egy kellemetlen bajtól. Nem tudom, mi lett volna velem, ha eszembe nem jut azt mondani, hogy ugyanahhoz a családhoz tartozom, melyhez a velszi herceg. Egyszerre jó dolog lett. Eleresztettek, bocsánatot kértek tőlem s kérték, hogy felejtsem el a történeteket, mert az illető rendőrt akár föl is akasztják, ha úgy kívánom.

Barátom komoran mondta:

— Te ezt módosított hazugságnak mondd? Hol itt a módosítás?

— Hol? A vallomásom formájában. Nem azt mondtam a rendőrségnél, hogy királyi családhoz tartozom, hanem hogy ugyanahhoz a családhoz tartozom, melyhez a velszi herceg. Az emberi családot értettem, tudniillik. Ha a rendőröknek eszük lett volna, mindjárt megértették volna.”

* **Kis félreértés.** Apa: Azután el tud-e tartani egy családot?

Kérő: Hogy-hogy családot? Én Juczika kisasszony kezét kértem.

* **A földalatti vasutak gyógyhatása.** Egy angol orvosi szaklap egész komolyan írja legutóbbi számában, hogy a londoni földalatti vasutak némely részének határozott gyógyhatása van. A levegő ugyanis egyebek közt kénartalmu is és különösen mellbetegeknek határozottan ajánlható. Megemlíti a nevezett lap, hogy egy ur, a ki másfél éven át teljes étvágytalanságban szenvedett, egy ilyen hosszabb földalatti utazás után farkasétvágyat kapott. Különösen nyáron kedvező a földalatti levegőnek a hatása, amikor 30 fokos hőmérsékkel szemben itt 11 fokos a temperatura, Nincsen teljesen kizárva egyébként, hogy a „British Medical Journal” ezikke első sorban a vasuti forgalom fokozását célozza, mert különösen az a rész, amelyet egy legutóbb megnyílt vonal gyógyhatásáról mondott, már kissé — reklámozta.

* **Mű ember a tanfelügyelő?** A minap egy felekezeti iskolánkat meglátogatta a tanfelügyelő ur s maga kérdezte ki az apró népséget. Az egyik fiúval meg akarta értetni a nem és faj közt való különbséget s így szólt hozzá:

— Nézz rám, én ember vagyok. Miféle fajta ember vagyok én?

— Azt a feleletet várta, hogy lelkész. De a fiúcska gyorsan válaszolt:

— Kis ember.

— Igaz, egy kissé kicsi vagyok.

— Minthogy azonban senki sem szereti, ha azt mondják neki, hogy kicsi, különösen ha csakugyan úgy áll a dolog, így folytatta:

— Én csakugyan nem vagyok nagy. De nem ezt a szót akartam hallani. Próbáld meg más feleletet adni.

— Süvid ember.

— Ez körülbelül ugyanaz, mint kicsi. Próbáld még egyszer.

— Rövid szünet. Végre a fiu bátran így szól:

— Csunya kis ember.

A tanfelügyelő azután nem volt rá többé kíváncsi, hogy ő milyen fajtájú ember.

*** A legpontosabb óra.** Amerikában, New Hampshireben egy öreg takács él, a kinek nagy a híre a környéken. Ugyanis bármikor megkérdezzük tőle, hogy hány az óra, ő erre a gyomra sugallatára a legnagyobb pontossággal megmondja az időt. Az ebédjét pont délben eszi meg jó étvágygyal, de ha nincs akkor az asztalon az étel, kizsól a feleségének a konyhába:

— Anyjuk, siessen kend az ebéddel, elmúlt már dél!

Egyszer, a mikor kérdezték tőle megint, hogy hány óra, rögtön felelte:

— Negyed hét múlt öt perczezel!

— Akkor rosszul jár a gyomra, bátyám, mert még csak háromnegyed hat van.

Az lett a vége, hogy fogadtak egy dollárba: mi jár jobban, az öregnek a gyomra, vagy a másik félnek az órája. Elmentek a legközelebbi templomhoz, amelyről tudták, hogy órája jól jár. És ezuttal is kitűnt, hogy az öregnek milyen pontosan jár a gyomra, mert míg a tornyon hét óra volt, addig a tamáskodó ember órája hetedfél órát mutatott.

*** Kellemes vigasz.** Pap: Sohase busuljon András gazda, hiszen ha a jó atya a feleségét magához veszi hát majd találkoznak a menyekben.

András: Dejsz uram akkor én a pokolba megyek!

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.)

98.

— Igen, Zibalbay volt, a ki bár úgy látszott, mintha eszméletlenül feküdné ágyán, ébren volt és óh! micsoda szenvedést kellett átélnie, midőn neki a névtelen isten főpapjának végig kellett hallgatnia a szanktuáriuma ellen tervezett merényletet. Mikor aztán otthagytuk őt, a düh és kétségbeesés feloldották tagjainak merevségét s erőt adtak neki, hogy utánunk jöhessen, bár megbénult nyelvét nem tudta is használni. És követett minket. Kinosan mászott le a lépcsőkön, a folyosókon, melyeket a sötétben is jól ismert, míg csak el nem ért a szanktuárium titkos bejáratáig. Itt ereje újra eseren hagyta s a nélkül, hogy szólj, vagy csak mozdulni is tudott volna, a falhoz támaszkodva látója és hallója volt mindannak, a mit tettünk és beszéltünk.

Óh! sohasom fogom elfelejteni reszkető arcának dühét s a szemeiből tükröződő tehetetlen rémületet. Nincs az az átok, a mi rettenetesebb lehetne annál a tekintetnél, melyet lányára vetett. Sohasem látam még ily vérfagyasztó látványt s adja az Isten, ne is lássak többé sem ezen, sem a más világon.

A haldokló Zibalbay észrevette félelmüket, erejének végső megfeszítésével lánya felé tántorodott s összekulesolt kezét feje fölé emelte. Pár pillanatig állott úgy előtte, a szerelmese karjaiban fekvő leány pedig nyitott szemmel épen oly meredten bámult reá, mintha egy kigyót látna maga előtt.

Hirtelen véreshab bugyent ki az öreg kaczika száján, haldokolva esett össze s kiadta lelkét oly esendnek közepette, mely borzasztóbb volt akármilyen zajnál is.

A mi ezután következett, nem akarom leírni. Valóban pedig nem is tudnám megtenni, mert olyannyira megrettentem ettől a látványtól s az a mi abban a pár órában történt, annyira megrázta életerőmet, hogy alig emlékszem rá, mi történt Zibalbay halála után egészen addig, a míg kimerülve a

börtönömben levő ágyon kissé összeszedtem magamat.

Valahogyan életet vertünk Mayaba s lecsitítottuk, valami uton-módon megmenekültünk abból a rosz emlékü szanktuáriumból s összeszedve erőnket, felcipeltük őt és atyjának holttestét a keskeny lépcsőkön a nagy terembe s ágyukra fektettük őket. Azután Mattai elhagyott bennünket s nem tudom, mi történt másnap reggelig, midőn nemesek és papok jöttek, hogy őrt álljanak meghalt kacikájuk felett s testét bebalzsamozzák a királyi kriptá számára.

A következő két nap nehezen telt el minthármunk felett. A Maya és atya közti szeretet soha sem volt valami mély, de most, hogy Zibalbay halott volt, mégis gyászba borult miatta, annál is inkább, miután őt gyűlölvé és átkozva halt meg. A szimbolumban levő jövendölés okozta babonás félelméből valahogy csak kilábolt, de atyjának baljóslatu szavait sohasem tudta elfelejteni s bár kész volt elviselni a sennor iránt érzett szerelméért, láttam, hogy atya árnyéka folyton ott lebegett kettőjük között.

— Oh! miért is szerettelek meg? — mintha csak mondta volna. Mibe kezdesz te én velem, a kit faj, törvény és végzet oly távol állított tőled?... És mégis, napról-napra jobban jobban rajongott érte.

Én is ugyan levoltam verve, mert bár kevés hitem van az ilyen előjelekben holt próféták jóslatában és élő családok szemfényvesztésében, mégis éreztem, hogy a szerencsétlenség, mely folyton elváhatlanul kísérem volt a múltban, oldalam mellett van még most is. Ugyeim ugyancsak rosz dűlőre jutottak. Zibalbay meghalt s a nő, az örök asszony magához bilineselte barátom szívét, engem pedig és terveimet belerántott szenvedélyeinek örvényébe. Mégis, fajom veleszületett türelmessége mellett megemlékeztem eskümről s a mennyire lehetett, magamba fojtva bajaimat, vigasztalgtam a szerelmeseiket s tanácsokat adtam nekik.

Végre elvitték Zibalbay testét s hagyományos pompával eltemették atyái mellé a halottak csarnokába.

A rákövetkező napon — épen a Vizek Áradása napjának előestéje volt — meglátogatott minket Tikal s újra faggatni kezdé Mayát szándéka felől.

Maya egy darabig szótlanul hallgatta, egyszerre azonban felállott s így szól: Három napi gondolkozási időt kérek, Tikal, akkor megkapod a választ.

Tikal darab ideig habozva nézett a lányra, de végre is beleegyezett. Ugy legyen, mondá és meghajtván magát eltávozott.

(Folyt köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGLÖCSÖBBAN A

CSOKONAI PAPIR- Kereskedésben

KOSSUTH-UTCA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGLÖCSÖBBAN ELVÁLLALTATIK.

NYILT-TÉR.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatású a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-viz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rosz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárjai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt advak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványviznagykereskedés
es. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Pártoljuk a hazai ipart.

Scherg Vilmos és Társai

Brassói Posztógyára

legmelegebben ajánlja kizárólag tiszta nyírt gyapjából készített **divatkelméit**, valamint mindennemű **egyenruhaszövetjeit** rendkívül szolid és tartós kivitelben.

Legjobb hirnevű **Erdélyi Lóden szöveteink** ugy tartósságára, valamint izléses kivitelükre nézve a leghirhedtebb külföldi gyártmányokkal versenyezhetnek.

Egyszersmind értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

DEBRECZEN és VIDÉKE részére

Szedlák és Vámos

debreczeni, bizalmat érdemlő szabócézgnél olyszerű raktárt szerveztünk, hol gyártmányaink méterszámra is gyári áraink mellett szolgáltatnak.

Dus választékban kaphatók továbbá gyártmányaink

VARGA és VASS

uraknál.

Jó házból

való tisztességes, övenéves izraelita nő, keres házvezető vagy gondnoki állást egy idősebb izraelita urhoz bárhová, akár pusztára, vidékre vagy helyben. Levelek özv. **Kestenbaumné** címen Reiniz Mór urhoz **Böszörménybe** intézendők...

PRELOVSZKY ANDRÁS

FÉRFI SZABÓ
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA.

Van szerencsém tudatni, hogy az őszi és téli időnyre bevásárolt **gyapju-szövet ujdonságaim** megérkeztek.

Hazafias kötelességem tudatában bevásárlásomnál a legnagyobb súlyt a **hazai gyártmányokra** fektettem ugyan, de mindamellett az eddig is keresett **angol készítményekből** is nagyválasztéku készlet felett rendelkezem.

Elvem a régi, — vagyis a legjobb anyagból csinos szabású öltözéket **olcsó árban** szolgálni.

A nagyérdemű közönség szives pártolását továbbra is kérve, maradtam

tisztelettel

Prelovszky András,
férfi szabó.

Legdusabban berendezett

BUTOR

GYÁRI RAKTÁR

Piac-utca 71. szám alatt

(a Corso épülettel szemben)

Lamberger és Társa

DEBRECZEN.

Ajánlják saját gyártmányu butorait, a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig, legnagyobb választékban, **jutányos ár,** pontos, szolid kiszolgálás és **3 évi jótállás** mellett.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványral; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Egy szép	Régi könyvek	Eladó	Pincze,
egészséges zöld kaktusz (Agave americana) 34 éves eladó. — Czim a kiadóhivatalban.	magyar, latin, német (udományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában — Karabélyos Zoltánnal.	egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Bikszádi

ásványviz
áriappal
és
ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
a
Kútkeszélőség
Bikszád
(Szatmármegye).

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet,

mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyító hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légesdohur, hangszálag-hurut, vérképés ellen. — Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs-hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá ki- **Bikszádi viz** alkalmazása által tűnő eredményt értek el a emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epe-hólyagbántalomban, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny- és idült női bántalmaknál, mint specifi- cum vált be.

A Bikszádi viz bérleje s a **ALMER LAJOS és KÁROLY** nagybányai sztojka viz főelárnsítói: lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru dieta betartásával: **idült gyomorbántalom**, máj- és epehólyag, valamint epekőbajoknál, nemkülönb **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitünő hatása a **Sztojka ásványviz** összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A **Sztojka ásványviz** borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital, párfját ritkítja. — A **Sztojka ásványviz** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem esapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengerentuli szállítást.

Sztojka

ásványviz
áriappal
és
ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
a
Forráskezelőség
Sztojka,
u. p. Magyar-Lápos.
(Szolnok-Dobokam.)

HIRDETMEY.

Földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur Ó nagyméltósága f. évi augusztus hó 29-én kelt 33822. sz. rendeletével, a debreczeni gazdasági tanintézet pallagi telepén 416,980 kor. 11 fillér költség összeggel következő építkezéseket engedélyezte:

1. Főépület	182,948 korona 46 fillér.
2. Igazgatói lakás	20,187 " 35 "
3. 3 tanári lakás a 36,846 kor. 91 fillér —	110,540 " 73 "
4. Casino épület	22,487 " 04 "
5. Rendelkezési iroda	8,146 " 02 "
6. Népiskola	4,848 " 28 "
7. Segédtanári stb. lakás	12,948 " 33 "
8. Cselédlakások	10,227 " 41 "
9. Mosó, mángorló stb. épület	5,475 " 18 "
10. Sertésöl	5,931 " 81 "
11. Juhakol	7,814 " 09 "
12. Jégház, tejkamara stb.	5,991 " 04 "
13. Kovács, bodnár műhely	2,938 " 40 "
14. Gépszin	4,936 " 01 "
15. Áthelyezések, baromfiólak stb.	11,859 " 96 "

Összesen 416,980 korona 11 fillér,

azaz **Négyszázötvenhátezerkilencszáznyolcvan korona 11 fillér.**

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1900. évi október hó 5-ik napjának 10 órájára** az államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9^{1/2} órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz (vagy a bantpénznek az állampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyveta csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. állmépítészeti hivatalnál (Kossuth-utca 29. I-ső emelet) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1900. évi szeptember hó 20-án.

Az építési bizottság.